

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра міжнародних економічних відносин

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Петрушенко Ю.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»
на тему «СВІТОВІ ФІНАНСОВІ КРИЗИ, ЇХ ПРОЯВИ, НАСЛІДКИ ТА
ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ»

Здобувача групи МЕ-01а

Данііла КОТЕНКО

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

Данііла КОТЕНКО

Керівник

завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин, д.е.н., проф

(підпис)

Ю.М. Петрушенко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту / ЦЗДВН

Кафедра міжнародних економічних відносин

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

(спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»)

здобувачу 4 курсу, групи **МЕ-01а**

(номер курсу)

(шифр групи)

Котенко Данііл Русланович

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи «Світові фінансові кризи, їх прояви, наслідки та заходи попередження» затверджена наказом по університету від «08» травня 2024 року №0485-VI.
 2. Термін подання здобувачем закінченої роботи «30» травня 2024 року.
 3. Мета кваліфікаційної роботи висвітлити ключові аспекти фінансової кризи, її вплив на глобальний економічний і соціальний розвиток, а також розробити практичні рекомендації для забезпечення фінансової стабільності та мінімізації ризиків.
 4. Об'єкт дослідження світова фінансова криза.
 5. Предмет дослідження види та причини світових фінансових криз, індикатори, що стосуються криз, заходи запобігання та реагування на кризи.
 6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах офіційних звітів та пресрелізів підприємств, наукової літератури, статистичної інформації з офіційних джерел.
 7. Орієнтовний план кваліфікаційної бакалаврської роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.
- Розділ 1. Світові фінансові кризи: причина та наслідки для економіки – 23.04.2024.

7. У 1 розділі розкриті сутність світових фінансових криз, розглянуті теоретичні аспекти причин їх виникнення, визначені основні ознаки та типи криз, а також їх вплив на світову економіку. Проаналізовані фактори та причини виникнення криз. Розглянуті вплив світових фінансових криз на макроекономічні показники, такі як ВВП та рівень безробіття, проаналізовані ці показники та вплив міжнародних фінансових криз на них.
8. Розділ 2. Підходи до попередження виникнення глобальних фінансових криз – 15.05.2024.
9. У У розділі 2 розкриті сутність глобальної фінансової кризи 2007–2008 років, розглянуті показники ВВП і рівня безробіття обраних країн (США, Німеччини та Китаю) до, під час та після глобальної фінансової кризи та провести їх аналіз. проаналізовано заходи подолання наслідків кризи на прикладі 2007–2008 років, розглянуті дії обраних країн для попередження криз у майбутньому та надані рекомендації на майбутнє на основі дій США, Німеччини та Китаю.

Дата видачі завдання: «08» квітня 2024 року

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

на тему

«СВІТОВІ ФІНАНСОВІ КРИЗИ, ЇХ ПРОЯВИ, НАСЛІДКИ ТА ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ»

здобувача Котенко Данііла Руслановича

Основний зміст кваліфікаційної бакалаврської роботи викладено на 39 сторінках, зокрема список використаних джерел із 15 найменувань, який розміщено на 2 сторінках. Робота містить 6 рисунків.

Фінансові кризи є невід'ємною частиною сучасної світової економіки, що відображає складні процеси в економічному та фінансовому секторах. Вони мають значний вплив на життя мільйонів людей та стабільність націй. Враховуючи важливість розуміння природи, причин і наслідків фінансових криз, дослідження заходів запобігання та реагування на них є актуальною та важливою проблемою сучасного світу.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає в аналізі глобальних фінансових криз, визначенні їх природи, причин і наслідків, а також розробці ефективних стратегій запобігання та управління цими кризами на прикладі США, Німеччини та Китаю.

Мета роботи реалізується шляхом виконання наступних завдань:

- розкрити сутність фінансових криз;
- визначити основні ознаки та типи фінансових криз;
- проаналізувати вплив криз на світову економіку та основні макроекономічні показники (ВВП, рівень безробіття);
- дослідити глобальну фінансову кризу 2007–2008 років;
- проаналізувати показники ВВП та рівня безробіття США, Німеччини та Китаю до, під час та після глобальної фінансової кризи 2007–2008 років;
- розглянути заходи подолання наслідків криз на прикладі 2007–2008 років;
- визначити дії обраних країн для попередження криз у майбутньому;

- надати рекомендації на основі досвіду США, Німеччини та Китаю.

У процесі дослідження використовувалися такі методи: систематизація та узагальнення (для розкриття сутності фінансових криз та факторів їх виникнення), аналіз (для вивчення впливу криз на макроекономічні показники), порівняння (для аналізу економічних показників США, Німеччини та Китаю), а також методи прогнозування та моделювання (для розробки рекомендацій щодо запобігання кризам).

Отримані результати кваліфікаційної бакалаврської роботи:

1. Визначено основні типи фінансових криз та їх ознаки.
2. Проаналізовано вплив фінансових криз на ВВП та рівень безробіття.
3. Досліджено глобальну фінансову кризу 2007–2008 років та її наслідки для США, Німеччини та Китаю.
4. Визначено заходи, що вживалися країнами для подолання наслідків кризи 2007–2008 років.
5. Розроблено рекомендації для запобігання фінансовим кризам у майбутньому на основі досвіду США, Німеччини та Китаю.

Результати дослідження мають практичне значення для розробки ефективних стратегій управління економічною стабільністю та запобігання фінансовим кризам. Їх використання може сприяти розробці стратегій реагування на кризові ситуації, підвищити рівень фінансового регулювання та зменшити ризики для економічного розвитку.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1. СВІТОВІ ФІНАНСОВІ КРИЗИ: ПРИЧИНА ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ	10
1.1. Причини виникнення світових фінансових криз	10
1.2. Вплив світових фінансових криз на макроекономічні показники.....	17
2. ПІДХОДИ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ	23
2.1. Економічний аналіз глобальної фінансової кризи 2007–2008 років	23
2.2. Підходи до попередження світових фінансових криз та зменшення їх наслідків	37
ВИСНОВОК.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47

ВСТУП

Фінансові кризи є невід'ємною частиною сучасної світової економіки, відстежують зміни та розвиток світової фінансової системи. Вони відображають складні процеси в економічному та фінансовому секторах, які впливають на життя мільйонів людей і стабільність націй. Огляд назад в історію показує, що світові фінансові кризи не є новим явищем. Вони відомі з давніх часів і приймали різні форми та причини протягом історії. Від Великої депресії 1930-х років до кризи 2008 року події, що призвели до фінансового краху, завжди підкреслювали крихкість світової економіки та необхідність ретельного аналізу та запобігання.

Фінансова криза як надзвичайна подія є не лише складною проблемою для економіки, а й основним фактором подальшого розвитку світової фінансової системи. Вони часто мають руйнівний вплив на економічну безпеку, соціальний розвиток і повсякденне життя мільйонів людей. Тому розуміння природи, причин і наслідків фінансових криз, вивчення ефективних заходів щодо їх запобігання є актуальними та важливими проблемами сучасного світу. Проаналізовано вибір теми дипломної роботи з урахуванням її значущості в контексті сучасних економічних реалій. Глобальна фінансова криза не тільки залишає незворотний вплив на економіку кожної країни, але й має серйозні соціальні та політичні наслідки для стабільності та розвитку суспільства в цілому. Тому розробка комплексних стратегій управління фінансовою системою та мінімізації ризиків для економічного розвитку потребує досліджень та аналізу, що враховує їх природу, причини виникнення та можливі запобіжні заходи.

Це питання привернуло увагу не лише науковців, а й практиків у сфері економіки та фінансів, тому рівень дослідження фінансових криз можна оцінити як високий. За останні десятиліття було проведено велику кількість наукових досліджень, присвячених аналізу фінансових криз, їх причин, наслідків та можливих заходів запобігання. Дослідження питань фінансової кризи охоплює широкий спектр аспектів, включаючи аналіз історичних випадків, вивчення економічної теорії, розробку прогнозних моделей та оцінку ефективності протидії

та запобігання кризі. Отриманий досвід дозволяє зрозуміти основні механізми виникнення кризи, визначити основні фактори, що сприяють виникненню кризи, і розробити ефективні стратегії зниження ризиків і підтримки фінансової стабільності. При цьому необхідно враховувати постійні коливання світової економічної ситуації та появу нових викликів, які можуть вплинути на характер і масштаби фінансових криз. Такий постійний аналіз і оновлення знань є ключовими для забезпечення ефективного управління фінансовими ризиками та глобальної економічної стабільності.

Об'єктом дослідження даної роботи є світова фінансова криза. Це явище, яке відбувається у світовій фінансовій системі та має комплексний вплив на економічний, соціальний і політичний розвиток країн і глобальних ринків. Глобальна фінансова криза охоплює широкий спектр подій, від банкрутства банків і компаній до краху національних фінансових систем і глобальних фінансових ринків.

Предметом дослідження є види та причини світових фінансових криз, індикатори, що стосуються криз, заходи запобігання та реагування на кризи. Вивчаючи цю тему, ми розкриємо природу, динаміку та характеристики фінансових криз, зрозуміємо їх наслідки та вплив на світову економіку, розробимо ефективні стратегії запобігання та мінімізації їх негативних наслідків.

Метою цього дослідження є всебічний аналіз явища глобальних фінансових криз, визначення їх природи, причин і наслідків, а також розробка ефективних стратегій запобігання та управління цими кризами. Його мета – висвітлити ключові аспекти фінансової кризи, її вплив на глобальний економічний і соціальний розвиток, а також розробити практичні рекомендації для забезпечення фінансової стабільності та мінімізації ризиків.

Питання дослідження включають такі пункти, як аналіз видів та причин світової фінансової кризи. Це включає вивчення різних форм криз, таких як банківська, фінансова та державна кризи, а також визначення основних факторів, які сприяють виникненню криз, таких як недостатнє регулювання, надмірна заборгованість і неліквідність. Кореляція з економічними показниками, що включає

вивчення ключових показників, пов'язаних з фінансовою кризою, таких як обмінні курси, інфляція та ВВП, а також аналіз даних для виявлення залежностей. Розробка заходів щодо запобігання та реагування на фінансові кризи. Що стосується перегляду заходів із запобігання кризі, аналізу ефективності різних політичних заходів у відповідь на кризу та надання рекомендацій щодо вдосконалення систем запобігання та реагування.

Загальні цілі та завдання цього дослідження полягають у розумінні фінансових криз як складного явища та потребують розробки системних підходів та ефективних стратегій управління для забезпечення фінансової стабільності та сталого економічного розвитку.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох абзаців і висновку. У першому теоретико-методологічному розділі розглядаються теоретичні основи теми: визначення основних категорій і понять, закономірності розвитку явищ і процесів. Друга частина є аналітично-конструктивною, що поєднує набуті теоретичні знання з уміннями застосовувати обрані методи та розробляти конкретні методологічні рішення проблем на основі конкретних прикладів. Третій розділ конструктивно-інформативний. Він містить можливі шляхи подальшого розвитку або вирішення проблеми, авторський погляд на перспективи, матеріал для визначення сучасного напрямку розвитку досліджуваної проблеми.

Отримані результати дослідження мають практичне значення для розробки більш ефективних стратегій управління економічною стабільністю та запобігання фінансовим кризам. Їх використання може сприяти розробці стратегій реагування на кризові ситуації, підвищити рівень фінансового регулювання та зменшити ризики для економічного розвитку.

1. СВІТОВІ ФІНАНСОВІ КРИЗИ: ПРИЧИНА ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

1.1. Причини виникнення світових фінансових криз

Давайте почнемо наше дослідження з визначення фінансової кризи та розглянемо її роль у світовій економіці. Фінансова криза — це серйозний збій у фінансовій системі, який завдає загальних збитків і часто має значний вплив на економічну діяльність і соціальні аспекти суспільства. Його роль у світовій економіці полягає в тому, що він може викликати серйозні коливання на фінансових ринках, скоротити виробництво та зайнятість, а також загрожувати фінансовій та міжнародній торговій стабільності країн. Термін «фінансова криза» відображає складний та динамічний процес, що відбувається у фінансовій системі країни чи регіону, що характеризується різким загостренням проблем із фінансовими ресурсами, їх розміщенням та ефективним використанням.

Це явище може серйозно вплинути на економіку країни, суспільство, політичну ситуацію, а також на міжнародне співтовариство. До найважливіших проявів фінансової кризи можна віднести такі аспекти, як нестабільність фінансової системи; умови діяльності фінансових установ стрімко погіршуються, кількість банкрутств зростає, а довіра до банків та інших фінансових установ впаде. Збільшення кількості банкрутств: багато компаній, банків і навіть урядів опиняються у фінансових труднощах, що може призвести до банкрутства та подальшої втрати капіталу. Зниження економічного зростання: фінансові кризи зазвичай супроводжуються зниженням темпів економічного зростання, оскільки негативні фінансові явища справляють значний вплив на виробництво, споживання та інвестиції. Доступ до кредитів скорочується: важливим аспектом фінансової кризи є те, що вона ускладнює отримання кредитів для підприємств, домогосподарств і урядів, що призводить до скорочення інвестицій і розвитку. Падіння ціни на фінансові активи: фінансові кризи часто супроводжуються різким падінням цін на акції, облігації, нерухомість та інші фінансові активи. Ці симптоми

взаємодіють один з одним і утворюють систему взаємозалежних проблем, масштаби яких зростають, можуть призвести до масштабних фінансових криз і загрожувати економічній стабільності країн і регіонів, можуть завдати серйозної шкоди соціальному порядку. У цьому контексті управління ризиками та запобігання фінансовим кризам стали критичними викликами для фінансових установ, урядів та міжнародних організацій.

Однією з головних характеристик міжнародних фінансових криз є їх транснаціональний характер: це тому, що ці кризи виникають через взаємодію різних фінансових систем і ринків у багатьох країнах. Вони можуть бути спричинені поширенням фінансових ризиків через міжнародні банківські, інвестиційні та торговельні відносини. Ступінь впливу: міжнародна фінансова криза може серйозно вплинути на світову економіку. Вони часто супроводжуються нижчим економічним зростанням, нижчими цінами на фінансові активи, вищим рівнем безробіття та іншими негативними наслідками. Диверсифікація ризиків через фінансові зв'язки: міжнародні фінансові кризи можуть початися в одній країні та швидко поширитися на інші країни через міжнародні фінансові зв'язки. Наприклад, криза в одній країні може посилити недовіру до міжнародних кредитних ринків і, як наслідок, зменшити доступ до кредитів в інших країнах. Поглиблення економічних і соціальних відмінностей: міжнародні фінансові кризи часто загострюють економічну та соціальну нерівність між країнами. Вони можуть призвести до зростання бідності, зниження рівня життя та інших негативних наслідків для людей. Необхідність скоординованих дій: вирішення міжнародних фінансових криз вимагає координації та співпраці між різними країнами, міжнародними організаціями та фінансовими установами. Це може включати прийняття стратегій спільної стабілізації, надання фінансової підтримки та інші заходи.

Фінансові кризи є невід'ємною частиною економічного життя, впливаючи на стабільність країн і світової економічної системи в цілому. Розуміння різних типів фінансових криз та їх характеристик є важливим для розробки стратегій управління ризиками та уникнення подібних ситуацій у майбутньому. Далі ми розглянемо

основні типи фінансових криз, такі як банківська криза, фінансова криза, економічна криза, а також їх характеристики та симптоми. Детально досліджуючи кожен тип кризи, ми можемо отримати глибше розуміння економічного впливу та можливих шляхів вирішення цих криз.

Банківська фінансова криза виникає, коли банківська система стикається з серйозними проблемами, які загрожують її стабільності та надійності. Ця криза може бути спричинена різними факторами, включаючи недостатню капіталізацію банків, надмірний ризик у банківських портфелях, погіршення якості активів і невідповідність між активами та пасивами. Тут ми детально обговоримо фінансову кризу банківського типу. Недостатньо капіталізації: якщо банк не має достатнього капіталу для виконання своїх зобов'язань і забезпечення ліквідності, існує ризик банкрутства. Брак капітальних ресурсів може виникнути через недооцінку ризиків, неадекватне кредитне управління та інші причини. Надмірний ризик: банківські кризи часто спричинені надмірним ризиком у портфелі банку, таким як банкрутство позичальника або погіршення якості кредиту. Це може призвести до значних збитків для банків і загрожувати їх стабільності. Якість активу низька: якщо значна частина наших активів стане неплатоспроможною або впаде в ціні, ми можемо зазнати значних збитків і зменшити наш капітал. Наприклад, обвал на ринку нерухомості може призвести до значного знецінення іпотеки на балансах банків. Невідповідність активів і пасивів: якщо банк не має достатньо ліквідних активів для виконання своїх зобов'язань перед вкладниками і кредиторами, можлива паніка серед вкладників і велике вилучення коштів з банку. Низька впевненість і паніка: одним із найнебезпечніших наслідків банківської кризи є втрата довіри та паніка серед вкладників, що може призвести до вилучення великих коштів із банків. Це може спричинити подальший тиск на фінансову стабільність банків і загрожувати їх виживанню.

Загалом банківські кризи становлять серйозну загрозу економічній стабільності країни та можуть мати далекосяжні наслідки для фінансової системи та населення. Щоб запобігти подальшому загостренню кризи та відновити довіру

вкладників, потрібна швидка та ефективна відповідь з боку урядів, регуляторів і банківських установ.

Фінансові кризи валютного типу виникають, коли країна має проблеми з управлінням своєю валютою та зовнішньоекономічними відносинами. Цей тип кризи може серйозно вплинути на макроекономічні показники країни, такі як експорт, імпорт, інвестиції та зовнішній борг. Тут ви знайдете детальний опис типу валюти фінансової кризи: Девальвація валюти країни. Одним із головних симптомів валютної кризи є різке падіння вартості валюти країни порівняно з іншими валютами. Це може бути пов'язано з різким падінням довіри до економічної політики країни, збільшенням зовнішнього боргу або іншими зовнішніми факторами. Погіршення торговельного балансу: валютна криза може призвести до погіршення торговельного балансу країни, оскільки вартість імпорту зростає, а вартість експорту зменшується. Це може бути пов'язано зі зниженням конкурентоспроможності продукції країни або зміною курсу валют. Збільшення зовнішнього боргу: валютні кризи можуть призвести до збільшення зовнішнього боргу країни, оскільки знецінення місцевої валюти ускладнює погашення зовнішнього боргу. Це може призвести до проблем з обслуговуванням боргу та подальшого погіршення обмінного курсу. Масовий продаж валюти: під час валютної кризи втрата довіри часто призводить до масового розпродажу національної валюти. Це може призвести до подальшого знецінення валюти та погіршення кризи. Серед інвесторів виникає паніка: валютні кризи можуть викликати паніку серед інвесторів, які можуть швидко вивести свої інвестиції з країни, створюючи додатковий тиск на обмінні курси та фінансову стабільність. Валютні інтервенції та застосування контролю за капіталом: уряди часто намагаються втрутитися у валютний ринок шляхом валютних інтервенцій або запровадження контролю над капіталом, щоб стабілізувати ситуацію та запобігти подальшому погіршенню кризи.

Валютна криза може серйозно вплинути на економічну та фінансову стабільність країни. Запобігання подальшому загостренню кризи та відновлення

стабільності на фінансових ринках вимагає ретельного аналізу та ефективного управління ризиками.

Економічна форма фінансової кризи виникає, коли економіка країни відчуває серйозні труднощі з точки зору виробництва, зайнятості, споживчого попиту та інших макроекономічних показників. Цей тип кризи може бути результатом серйозних структурних проблем у суспільстві, надмірної заборгованості, зниження конкурентоспроможності економіки або економічних змін на світовому ринку. Тут ми детально обговоримо економічну природу фінансової кризи. Зменшення загального виробництва. Одним із головних симптомів економічної кризи є загальний спад виробництва товарів і послуг у країні. Це може бути викликано слабким споживчим попитом, скороченням інвестицій або іншими факторами, які обмежують економічне зростання. Зростання безробіття. Економічні кризи часто призводять до зростання безробіття через скорочення виробництва та зниження попиту на робочу силу в різних секторах економіки. Зниження споживчого попиту. Зниження доходів, нестабільність ринку праці та загальне погіршення економічних умов можуть призвести до зниження споживчого попиту та ще більше посилити кризу. Рівень інвестицій низький. Ситуація економічної кризи може знизити інтерес до розвитку бізнесу та інвестицій у нові проекти, що призведе до подальшого скорочення виробництва та зайнятості. Фіскальний дефіцит зростає, а державний борг зростає. Під час економічних криз уряди часто стикаються зі збільшенням дефіциту бюджету, оскільки вони змушені збільшувати витрати на програми соціального та економічного стимулювання. Це може призвести до збільшення державного боргу та подальшого погіршення фінансової стабільності країни. Погіршення торгового балансу. Економічні кризи можуть призвести до погіршення торговельного балансу країни через зменшення експорту та збільшення імпорту. Це може бути результатом зниження конкурентоспроможності експортованої продукції та загального погіршення внутрішньої економічної ситуації.

Економічні кризи можуть серйозно вплинути на життя людей, національну фінансову стабільність і світову економіку в цілому. Запобігання подальшому загостренню кризи та відновлення економічної стабільності потребує комплексного

аналізу та ефективного управління. Фінансові кризи відіграють важливу роль у світовій економіці, оскільки вони мають далекосяжні наслідки для економічного розвитку, фінансової стабільності та міжнародних відносин.

Детальний аналіз впливу фінансової кризи на світову економіку та міжнародні відносини включає наступні аспекти: Вплив на світові валютні ринки. Фінансова криза може спричинити значні коливання на світовому валютному ринку. Наприклад, падіння вартості валюти однієї країни або фінансові потрясіння можуть мати каскадні наслідки, які поширюються на інші країни через взаємопов'язаність фінансових ринків. Наприклад, фінансова криза 2008 року, викликана житловою кризою в США, призвела до різкого знецінення долара США та збільшення волатильності на світовому валютному ринку. Це спричинило серйозний збій у світовій фінансовій системі та вплинуло на імпорتنі та експортні операції багатьох країн. Загрози фінансовій стабільності країни. Оскільки фінансові системи міжнародно взаємопов'язані, фінансові кризи можуть загрожувати фінансовій стабільності не лише в країні, в якій вони виникають, а й в інших країнах. Під час кризи єврозони 2010–2012 років такі країни, як Греція, Іспанія та Італія, зіткнулися з серйозними проблемами управління боргом, що створило серйозну загрозу фінансовій стабільності всієї єврозони та вимагало втручання міжнародних фінансових установ. Вплив на міжнародну торгівлю. Фінансова криза може призвести до спаду міжнародної торгівлі через скорочення споживчого попиту, скорочення інвестицій і загальне погіршення економічних умов. Наприклад, азійська фінансова криза 1997 року призвела до спаду міжнародної торгівлі в регіоні через зниження споживчого попиту та зростання економічної невизначеності. Зменшення інвестицій та розвитку. Фінансові кризи можуть вплинути на рівень інвестицій і розвиток країн через зменшення доступності кредитів, зниження довіри до фінансових установ і загалом погіршення інвестиційного клімату. Фінансова криза 2001 року в Аргентині призвела до глибокої рецесії, скорочення інвестицій в економіку країни та високого рівня банкрутств і безробіття. Ризик соціальної тривоги. Фінансові кризи можуть призвести до зростання безробіття, зниження доходів і загального погіршення

соціально-економічних умов у країнах, що може призвести до соціальних протестів і нестабільності. Глобальна фінансова криза 2008 року призвела до різкого зростання безробіття та скорочення соціальних установ у багатьох країнах, що призвело до масових протестів і політичної нестабільності. Необхідність колективних дій і міжнародного співробітництва.

Фінансова криза підкреслює необхідність колективних дій і міжнародного співробітництва для подолання її наслідків. Міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світовий банк, відіграють важливу роль у координації міжнародних зусиль з подолання фінансових криз і забезпечення глобальної економічної стабільності. Наприклад, після глобальної фінансової кризи 2008 року була сформована Група 20 (G20), яка об'єднує найбільші економіки світу з метою вирішення фінансових проблем і координації зусиль для запобігання подібних криз у майбутньому. Усі ці аспекти свідчать про те, що фінансова криза має значний вплив на світову економіку та міжнародні відносини. Вирішення цих проблем вимагає координації та співпраці між країнами та міжнародними організаціями для забезпечення глобальної економічної стабільності та сталого розвитку. Розглянемо різні фактори, які можуть призвести до фінансової кризи, включаючи неадекватне регулювання, надмірну заборгованість, низьку ліквідність та економічні дисбаланси. Однією з головних причин фінансових криз є неналежне регулювання фінансових ринків та фінансових установ. Неадекватне регулювання може призвести до розвитку ризикованих фінансових практик і утворення новоутворень в економіці, що зрештою може призвести до краху. Наприклад, фінансові інновації, такі як кредитні деривативи та грошові пули, які з'явилися без належного регулювання, сприяли кризі 2008 року. Банки та фінансові установи використовують небезпечну практику випуску часткових зразків без дотримання необхідних критеріїв оцінки ризику. Надмірна заборгованість, особливо державна та корпоративна, може спричинити фінансову нестабільність. Збільшення боргового тягаря може ускладнити сплату відсотків і призвести до дефолту. Наприклад, криза Європейського Союзу 2010–2012 років була частково спричинена високим рівнем боргу, який перевищив економічну платоспроможність деяких

європейських країн, таких як Греція та Іспанія. При зниженні ліквідності фінансових установ може виникнути фінансова криза. Це може статися, наприклад, через надмірну залежність від короткострокових коштів або погане управління ризиками. Якщо фінансові установи не зможуть виконати свої фінансові зобов'язання, це може створити паніку на ринку та погіршити кризу. Одним із прикладів є криза 2007–2008 років. У цей час банки зіткнулися з дефіцитом ліквідності через низьку якість активів і загальну нестабільність у фінансовій системі. Економічні дисбаланси, такі як дисбаланс зовнішньої торгівлі, дисбаланс ринку праці та надмірне зростання цін на нерухомість, можуть спричинити фінансові кризи. Наприклад, криза Європейського Союзу 2009 року була частково спричинена економічним дисбалансом у країнах єврозони, таких як Іспанія та Ірландія, які зазнали бульбашок на ринку житла та інших економічних дисбалансів. Ці причини фінансових криз детально описують, як різні фактори сприяють кризі та як вони взаємодіють, погіршуючи економіку [12].

1.2. Вплив світових фінансових криз на макроекономічні показники

У другому підрозділі розглядається вплив міжнародної фінансової кризи на ключові економічні показники, зокрема ВВП і безробіття. Проведений аналіз допомагає зрозуміти, які механізми викликають зміни цих показників під час кризи та який вплив ці зміни мають на економіку країни. Ці показники є важливими для розуміння економічної ситуації та прийняття відповідних бізнес-рішень, тому вкрай важливо дослідити їх зв'язок із міжнародною фінансовою кризою. Валовий внутрішній продукт є одним із важливих показників макроекономічної активності та економічного здоров'я країни. Це сума всіх товарів і послуг, вироблених у її межах за певний період часу, і відображає обсяг виробництва та економічний потенціал країни. Основні характеристики та складові ВВП включають виробництво товарів і послуг. ВВП відображає загальне виробництво товарів і послуг у країні. Сюди входить усе: від споживчих товарів і автомобілів до таких послуг, як транспорт, освіта та охорона здоров'я. Внутрішній аспект: ВВП

вимірюється в межах країни та враховує виробництво товарів і послуг на цій території, незалежно від того, чи є виробник вітчизняною чи іноземною компанією. Валовий аспект: термін «валовий» означає, що ВВП включає всю продукцію без віднімання виробничих витрат, таких як амортизація та виробничі витрати. Значення: ВВП виражається в грошовій формі та враховує вартість усіх товарів і послуг, вироблених у країні. Це дає змогу порівнювати економічну діяльність у різних країнах і за різні періоди часу. Тимчасові аспекти: ВВП вимірюється за фіксований період часу (зазвичай квартал або рік). Це дозволяє аналізувати тенденції економічного зростання та виробництва з часом. ВВП є важливим показником для аналізу економічного стану країни, оцінки ефективності економічної діяльності, прогнозування економічних тенденцій та прийняття рішень у сфері економічної політики [10].

Глобальна фінансова криза може вплинути на ВВП через падіння виробництва в ключових секторах, оскільки це може призвести до падіння виробництва в ключових секторах економіки, таких як промисловість, будівництво, транспорт і торгівля є статтю тощо. Зниження попиту на товари та послуги через зниження споживчого попиту або інвестицій може змусити компанії скоротити або припинити виробництво. Зменшення інвестицій та інновацій. Криза може зменшити інвестиції в нові технології та науково-дослідні розробки, що призведе до скорочення виробництва високотехнологічної продукції та послуг. Робочі місця втрачаються, тому що скорочення виробництва зменшує зайнятість фірм, що може вплинути на споживчий попит і загальну економічну активність. Зменшення експорту. Це пояснюється тим, що якщо криза носить глобальний характер, скорочення попиту на експортні товари та послуги може призвести до скорочення виробництва в експортоорієнтованих галузях економіки. Ефект бокового зворотного зв'язку. Це пов'язано з тим, що скорочення виробництва може призвести до подальшого скорочення попиту через вплив бокового зворотного зв'язку. Наприклад, зменшення виробництва може призвести до зростання безробіття, що ще більше скорочує споживчий попит і ще більше скорочує виробництво. Усі ці фактори разом узяті можуть суттєво вплинути на ВВП країни під час світової

фінансової кризи, що призведе до спаду економічної активності та зниження рівня виробництва.

Глобальна фінансова криза створила невизначеність в очах споживачів, збільшуючи ризик і потенційно призводячи до погіршення споживчих настроїв і відкладення майбутніх перспектив, що призводить до зниження впевненості та психологічного впливу на споживчий попит, що може мати значний вплив на ВВП. Витрати. Втрата робочих місць, наприклад зниження виробництва або підвищення рівня безробіття, може призвести до зниження національного доходу, що, у свою чергу, може призвести до зниження рівня споживання. Занепокоєння щодо майбутнього зросло, оскільки споживачі бояться за свою фінансову стабільність через кризу та, можливо, уникають великих витрат, намагаючись заощадити на несподівані витрати. Зниження цін на активи через кризу може спричинити зниження цін на такі активи, як нерухомість та акції, що може призвести до втрати багатства для тих, хто володіє цими активами, і до скорочення споживчого попиту. Банки можуть бути більш обережними щодо кредитування під час кризи, що може зменшити доступність кредитів і зменшити доступність кредитів для споживачів для придбання великих речей, таких як автомобілі чи будинки. Усі ці фактори разом можуть призвести до значного скорочення споживчого попиту, що може призвести до скорочення виробництва та ВВП. Глобальна фінансова криза призведе до невизначеності та нестабільності в бізнес-середовищі, і інвестори можуть стати більш обережними, тому зниження впевненості та невизначеності призведуть до зменшення інвестицій та впливу на ВВП. Волатильність ускладнює прогнозування майбутніх прибутків і може призвести до відкладення інвестиційних проектів. Зменшення рентабельності капіталу. Зниження попиту на товари та послуги під час кризи може знизити прибутковість інвестиційних проектів. Це може призвести до того, що інвестори стануть менш зацікавленими в більш ризикованих проектах і зменшать інвестиції. Зменшення доступного кредиту. Під час кризи банки можуть бути менш охочі надавати кредити, що ускладнює кредитування для підприємств. Скорочення доступних кредитів може призвести до скорочення інвестицій у нові проекти та розширення підприємств. Зниження споживчого попиту. Зниження

споживчого попиту може призвести до скорочення виробництва в багатьох секторах економіки, що може зменшити інтерес компаній до інвестування в нові проекти та розширення виробництва. Тиск на корпоративні бюджети. Криза може призвести до зниження прибутків багатьох компаній, змусивши їх скоротити капітальні витрати або відкласти плани розширення. Оскільки інвестиції відіграють важливу роль у сприянні економічному зростанню та розвитку, ці фактори разом можуть призвести до значного зниження інвестицій та вплинути на ВВП країни.

Рівень безробіття є важливим економічним показником поряд з ВВП. Рівень безробіття є важливим економічним показником, який відображає частку населення працездатного віку, яке не має роботи, але активно шукає роботу. Цей показник використовується для оцінки ефективності ринку праці, економічних та соціальних умов у країні. Цей показник є важливим аналітичним інструментом для економістів, політиків та інших учасників ринку, оскільки він відображає рівень соціальної захищеності населення, стабільність економіки та загальний розвиток країни. Рівень безробіття виражається у відсотках і визначається як відношення кількості безробітних до загальної чисельності робочої сили. Це важливий показник економічної активності та соціального добробуту. Високий рівень безробіття може свідчити про низьку ефективність ринку праці та економічну нестабільність, тоді як низький рівень безробіття може свідчити про економічне зростання та стабільність [11].

Рівень безробіття має великий вплив на економіку, суспільство та політику. Наприклад, високий рівень безробіття може свідчити про спад економічної активності та погіршення ситуації на ринку праці. Це може призвести до скорочення виробництва, потенційної втрати доходу та скорочення споживчих витрат. Велика кількість безробітних може спричинити соціальну напругу та збільшити випадки бідності, бездомності та інших соціальних проблем. Зменшення кількості платників податків працездатного віку може призвести до зменшення податкових надходжень до бюджету. Це може вплинути на фінансування соціальних програм та інфраструктурних проектів. Рівень безробіття може впливати на політичні рішення уряду. Високий рівень безробіття може спонукати до

впровадження заходів стимулювання економіки та соціальної підтримки безробітних. Безробіття може зменшити споживчі витрати, оскільки безробітні мають менше грошей на товари та послуги. Це може мати негативний вплив на бізнес та економічне зростання.

Фінансові кризи можуть суттєво вплинути на показники рівня безробіття. Наприклад, такі країни Європейського Союзу, як Греція, Іспанія та Португалія, зазнали значного зростання рівня безробіття під час тривалої кризи, що почалася в 2010 році. Наприклад, безробіття в Греції досягло максимуму в 27% у 2013 році, а в Іспанії воно досягло 26%. А під час азіатської фінансової кризи 1997–1998 рр. криза спричинила сплеск рівня безробіття в таких країнах, як Таїланд, Індонезія та Південна Корея. Наприклад, у 1998 році в Таїланді безробіття зросло на 4%, а в Індонезії — більш ніж на 5%.

Розглянемо фактори, які на це впливають. Міжнародна фінансова криза може мати значний вплив на національні рівні безробіття через низку факторів. Перший це скорочення виробництва та звільнення працівників. Під час економічної кризи споживачі та підприємства, швидше за все, витратять менше на товари та послуги. Це призводить до зниження попиту на промислову продукцію, що в свою чергу призводить до зменшення виробництва. Коли виникає криза, виробничі процеси компанії можуть бути зупинені або згорнуті, що призведе до звільнення працівників. Під час кризи компанії можуть зіткнутися з фінансовими труднощами, зокрема зі зниженням прибутку та проблемами з отриманням кредиту. Це може призвести до закриття бізнесу та звільнення працівників.

Економічна криза може призвести до загального зниження економічної активності в країні, що може вплинути на різні сектори економіки та призвести до звільнень у різних галузях. Далі йде падіння особистого споживання. Під час економічної кризи споживачі зазвичай стають більш обережними та витрачають менше на товари та послуги, які не потрібні для виживання чи основного споживання. Це може призвести до скорочення попиту на товари та послуги, що, у свою чергу, може призвести до скорочення виробництва та звільнень у різних секторах економіки. Зменшення споживчих витрат може призвести до зменшення

кількості робочих місць у роздрібній торгівлі та інших секторах, які потребують споживачів. Це може призвести до скорочення робочого часу або звільнень у цих секторах. Зменшення споживчих витрат може призвести до зниження продажів для компаній, що обслуговують споживчі ринки. Це може призвести до погіршення фінансової стабільності та призвести до звільнень чи закриття підприємств.

Ще одним важливим фактором є погіршення ситуації на ринку праці. Коли настає криза, компанії можуть скоротити виробництво або призупинити діяльність, що призведе до звільнень. Це створює додатковий тиск на ринок праці та збільшує безробіття. Під час економічної кризи компанії можуть утримуватися від створення нових робочих місць або відкладати інвестиції в зростання, щоб оптимізувати витрати. Це може призвести до зниження попиту на робочу силу та погіршення умов ринку праці. Під час економічної кризи заробітна плата може бути скорочена, а майбутні перспективи працівників можуть стати більш невизначеними. Це може призвести до погіршення умов праці та недовіри до ринку праці, через що безробітним буде важко знову знайти роботу.

У цьому розділі сертифікаційної роботи розглядалися теоретичні аспекти виникнення міжнародної фінансової кризи, її вплив на економіку та основні економічні показники кожної країни. Наступний розділ містить більш детальну статистику щодо конкретних криз.

2. ПІДХОДИ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ

2.1. Економічний аналіз глобальної фінансової кризи 2007–2008 років

Друга частина цього дослідження присвячена одній із найвідоміших фінансових криз у новітній історії: глобальній фінансовій кризі 2007–2008 років. Цей період відомий своєю складністю та значним впливом на світову економіку. Ми ретельно аналізуємо історію цієї кризи, визначаючи її причини та наслідки, а також з'ясовуючи, як саме вона вплинула на ключові макроекономічні показники, такі як ВВП і безробіття. Водночас ми будемо прагнути систематично переглядати заходи, вжиті державними органами для подолання наслідків кризи, а також заходи щодо уникнення подібних ситуацій у майбутньому.

Глобальна фінансова криза 2007–2008 років, яку часто називають «Великою рецесією», була однією з найсильніших економічних криз в історії, яку можна порівняти з Великою депресією 1930-х років. Криза почалася у фінансовому секторі США і швидко поширилася по всьому світу, спричинивши значні економічні зриви на кілька років. Він наголосив на вразливості глобалізованої фінансової системи та наголосив на необхідності ефективного регулювання фінансових ринків.

Основними передумовами для кризи були такі фактори, як той факт, що Сполучені Штати пережили значне зростання ринку житла в 2000-х роках, підтримане доступним кредитуванням. Фінансові установи активно надають кредити на житло (субстандартні кредити) людям з низьким кредитним рейтингом. Хоча ці позики передбачали високий ризик, вони приносили великі прибутки. Фінансові установи сек'юритизували іпотечні кредити, перетворюючи їх на цінні папери та продаючи їх інвесторам у всьому світі. Це підвищило ризики на іпотечному ринку, оскільки банкрутство позичальника може призвести до значних втрат для інвесторів. Багато фінансових продуктів, у тому числі деривативи, погано регулювалися. Це дозволяло фінансовим установам брати на себе значні ризики, які не були достатньо прозорими для регуляторів.

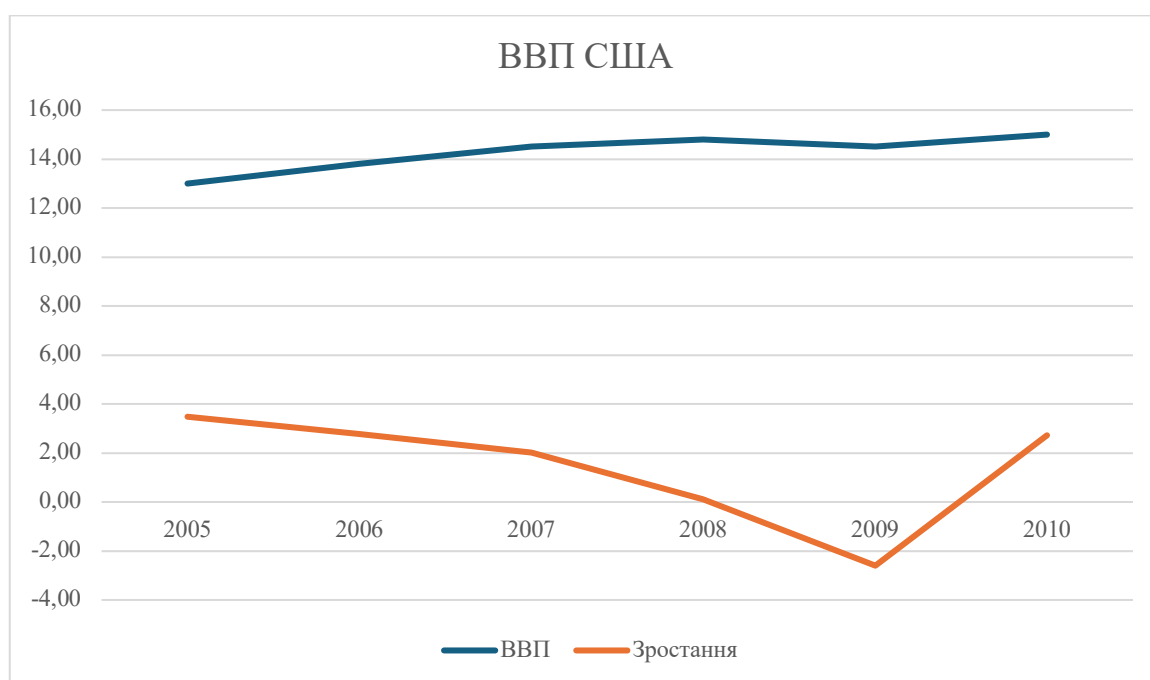
Криза почалася в 2007 році, коли дефолти за субстандартними кредитами збільшилися. У результаті ціни на нерухомість різко впали, а фінансові установи, які інвестували в іпотечні деривативи, зазнали величезних збитків. Подальше падіння вартості цих активів призвело до зниження оцінки фінансових інструментів і поширило кризу на інші сфери фінансового ринку. У вересні 2008 року банкрутство інвестиційного банку Lehman Brothers стало точкою неповернення, викликавши паніку на фінансових ринках. Це призвело до втрати довіри серед банків, призупинення кредитування та заморожування кредитів. Перші ознаки кризи з'явилися в середині 2007 року, коли виникли проблеми на іпотечному ринку США. Банки та інші фінансові установи зазнали збитків через неповернення кредитів, що спричинило паніку на фінансових ринках. У 2008 році криза перекинулася з фінансового сектору на реальну економіку. Збільшення неплатежів по іпотечних кредитах і падіння цін на нерухомість призвели до банкрутства банків і фінансових установ і зниження споживчих витрат і промислової активності. У 2008 та 2009 роках криза охопила весь світ, торкнувшись не лише розвинених країн, а й економічно слабших. У більшості країн спостерігалось зниження ВВП, зростання рівня безробіття та загальна економічна нестабільність.

Світова фінансова криза спричинила значний спад економічної активності в усьому світі. Багато країн стикаються з рецесією, падінням ВВП, зростанням безробіття та скороченням інвестицій. У 2009 році ВВП США впав на 2,5%, а рівень безробіття зріс до 10%. Це був найвищий рівень безробіття в цій країні за десятиліття. Серйозно постраждали і країни ЄС. У 2009 році ВВП скоротився в середньому на 4%, а рівень безробіття досяг двозначного числа в багатьох країнах, включаючи Іспанію та Грецію. Залежні від експорту економіки, такі як Японія та Китай, також відчували наслідки кризи, оскільки попит на їх продукцію впав. Японія пережила рецесію, а економічне зростання Китаю значно сповільнилося [13].

Далі ми спрямуємо нашу увагу на конкретний вплив глобальної фінансової кризи 2007–2008 років на економіку країн. Для цього ми обрали три ключові держави: США, Німеччину та Китай. США було обрано через його статус головної і наймогутнішої економіки світу, Німеччину — як головну економіку

Європейського союзу, а Китай — як найбільшу азійську економіку. Ми розпочнемо огляд з аналізу впливу кризи на економіку США, щоб зрозуміти її реакцію та наслідки, а також порівняти їх з реакцією і наслідками інших важливих світових гравців.

Глобальна фінансова криза 2007–2008 років суттєво вплинула на економіку Сполучених Штатів Америки. Показники ВВП та темпи його зростання зазнали значних змін у період до, під час та після кризи. Розглянемо детально ці показники, проаналізуємо причини змін та наведемо конкретні приклади.

Таблиця 1 — Показник ВВП і його зростання у США (2005–2010) [1,7].

До початку кризи, економіка США демонструвала стійке зростання. ВВП зріс з \$13 трильйонів у 2005 році до \$14,5 трильйонів у 2007 році. Темпи зростання ВВП знижувалися, але залишалися позитивними: 3,48% у 2005 році, 2,78% у 2006 році та 2,01% у 2007 році. Основними факторами цього зростання були такі фактори як високий рівень споживчих витрат, що стимулювало внутрішній попит. Інтенсивний розвиток ринку нерухомості, підкріплений легкодоступними іпотечними кредитами. Зростання інвестицій в нові технології та інновації.

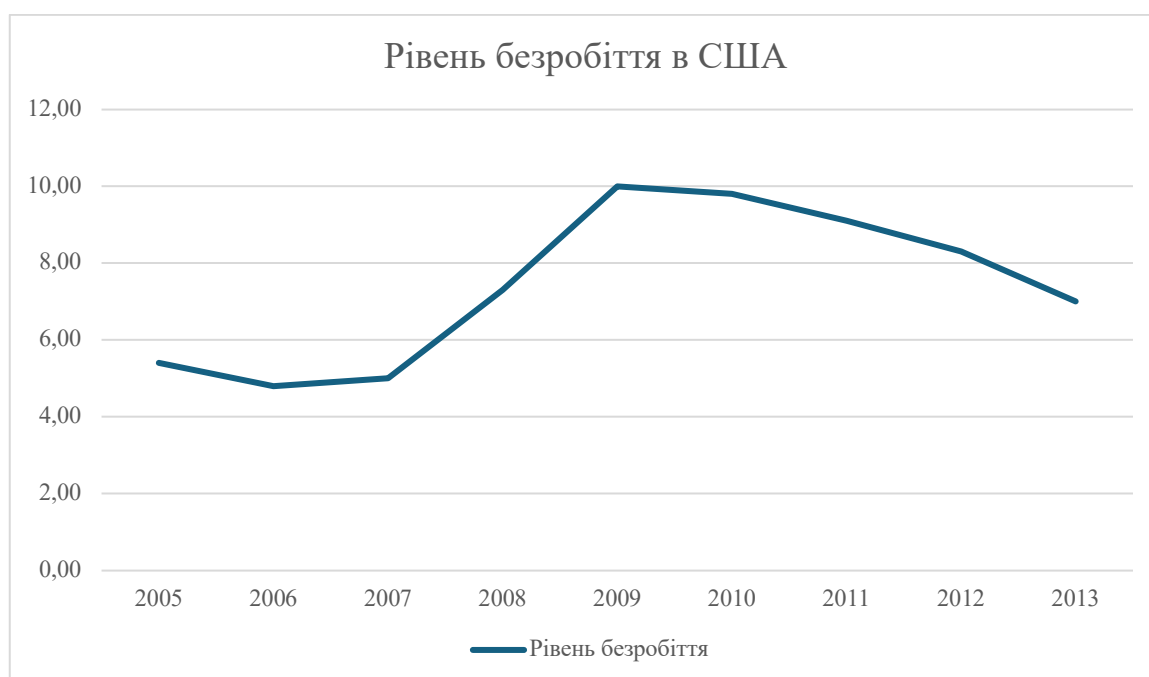
Глобальна фінансова криза 2007-2008 років спричинила значні потрясіння в економіці США. У 2008 році ВВП США склав \$14.8 трильйона, але темпи зростання знизилися майже до нуля, досягнувши лише 0.12%. У 2009 році ВВП знизився до \$14.5 трильйона, а темпи зростання стали негативними, склавши -2.6%. Основні причини цього спаду включають крах ринку нерухомості та масові дефолти за іпотечними кредитами, що призвело до кризи на ринку цінних паперів, пов'язаних з іпотекою. Масові банкрутства фінансових установ, такі як Lehman Brothers, що спричинили паніку на фінансових ринках. Зниження споживчих витрат через втрату довіри до економічної стабільності та зростання рівня безробіття. Конкретним прикладом є банкрутство Lehman Brothers у вересні 2008 року, яке стало символом фінансової кризи та призвело до подальшого поглиблення економічної рецесії.

У 2010 році економіка США почала відновлюватися. ВВП зріс до \$15 трильйонів, а темпи зростання становили 2.71%. Це відновлення було обумовлене кількома факторами, такими як впровадження урядових програм стимулювання економіки, таких як Закон про економічне відновлення і реінвестування (ARRA) 2009 року. Поступове відновлення фінансових ринків та банківської системи. Зростання споживчих витрат та інвестицій в інфраструктуру та нові технології. Програма ARRA, наприклад, передбачала виділення \$787 мільярдів на податкові пільги, підтримку безробітних, інфраструктурні проекти та інші заходи стимулювання економіки.

Аналіз показників ВВП та темпів його зростання в США за період 2005-2010 років показує значний вплив Глобальної фінансової кризи 2007–2008 років на економіку країни. Криза спричинила значне падіння економічної активності у 2008–2009 роках, але завдяки ефективним урядовим заходам та відновленню фінансових ринків США змогли швидко повернутися до економічного зростання у 2010 році. Цей період підкреслює важливість швидких та рішучих дій у відповідь на фінансові кризи для мінімізації їх негативних наслідків.

Рівень безробіття є ключовим економічним показником, що свідчить про стан економіки та ринку праці. Дані за період з 2005 по 2013 роки відображають вплив

глобальної фінансової кризи на безробіття в США, а також заходи, вжиті для відновлення економіки [14].

Таблиця 2 — Рівень безробіття в США (2005–2013) [2].

У передкризовий період (2005–2007 роки) економіка США зростала, і ринок праці був стабільним з відносно низьким рівнем безробіття. У 2005 році рівень безробіття складав 5.4%, у 2006 році знизився до 4.8%, а в 2007 році становив 5%. Основними причинами такої стабільності були високий рівень споживчих витрат, бум у секторі нерухомості та низькі відсоткові ставки.

У період фінансової кризи (2008–2009 роки) економіка США зазнала серйозного спаду. У 2008 році рівень безробіття зріс до 7.3%, а в 2009 році досяг пікових 10%. Крах великих фінансових установ, таких як Lehman Brothers, масові скорочення на підприємствах, зниження споживчих витрат і довіри до економіки призвели до різкого зростання безробіття.

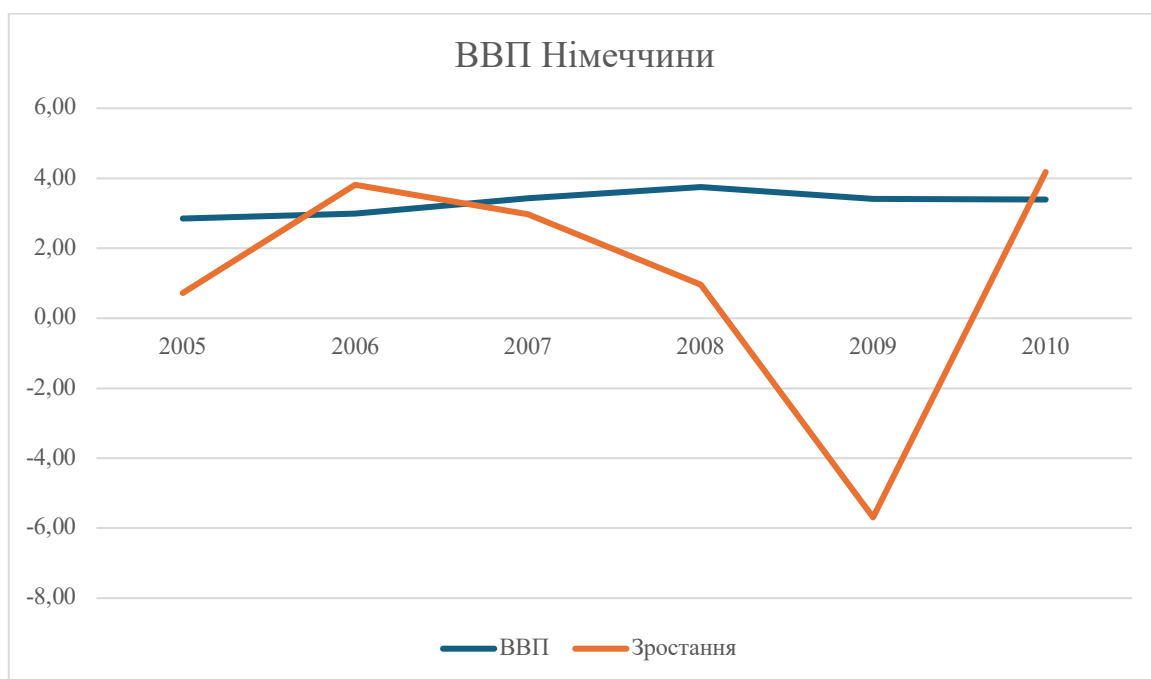
Післякризовий період (2010–2013 роки) характеризується поступовим відновленням економіки. У 2010 році рівень безробіття складав 9.8%, у 2011 році знизився до 9.1%, у 2012 році до 8.3%, а в 2013 році до 7%. Причинами зниження безробіття були заходи економічного стимулювання, такі як American Recovery and

Reinvestment Act 2009, зниження відсоткових ставок Федеральним резервом для стимулювання кредитування та інвестицій, а також відновлення довіри до ринку і збільшення споживчих витрат.

Конкретні приклади ілюструють ці зміни. Крах Lehman Brothers у 2008 році спричинив хвилю фінансових потрясінь, які призвели до масових звільнень і зростання безробіття. American Recovery and Reinvestment Act 2009 на суму \$787 мільярдів був спрямований на підтримку економіки шляхом інвестицій в інфраструктуру, енергетику, охорону здоров'я та освіту, що допомогло зупинити подальше зростання безробіття. Агресивне зниження облікової ставки та програми кількісного пом'якшення Федерального резерву сприяли стабілізації фінансових ринків і стимулювали економічне зростання.

Рівень безробіття в США з 2005 по 2013 роки зазнав значних змін під впливом глобальної фінансової кризи. Передкризовий період характеризувався стабільністю та низьким рівнем безробіття, тоді як криза призвела до різкого зростання безробіття, досягаючи піку в 2009 році. Вжиті урядом заходи економічного стимулювання та політика Федерального резерву допомогли поступово знизити безробіття і стабілізувати економіку в післякризовий період. Ці зміни підкреслюють важливість ефективного управління економічною політикою та своєчасних інтервенцій для подолання економічних криз.

Німеччина, як одна з провідних економік світу, зазнала значних змін під час Глобальної фінансової кризи 2007–2008 років. Розглянемо детально, як ця криза вплинула на показники ВВП та темпи його зростання у Німеччині за період 2005–2010 років, проаналізуємо причини цих змін та наведемо конкретні приклади.

Таблиця 3 — Показник ВВП та його зростання у Німеччині (2005–2010) [3,8].

У період 2005-2007 років німецька економіка демонструвала стійке зростання. Валовий внутрішній продукт зріс з \$2.85 трильйони у 2005 році до \$3.43 трильйони у 2007 році. Темпи зростання ВВП також були відносно стабільними: 0.73% у 2005 році, 3.82% у 2006 році та 2.98% у 2007 році. Це зростання можна пояснити кількома факторами, наприклад тим що у країні сильна експортна орієнтація економіки, зокрема, машинобудування та автомобільна промисловість. Висока продуктивність праці та технологічні інновації. Підвищення внутрішнього попиту та стабільні інвестиції в промисловість.

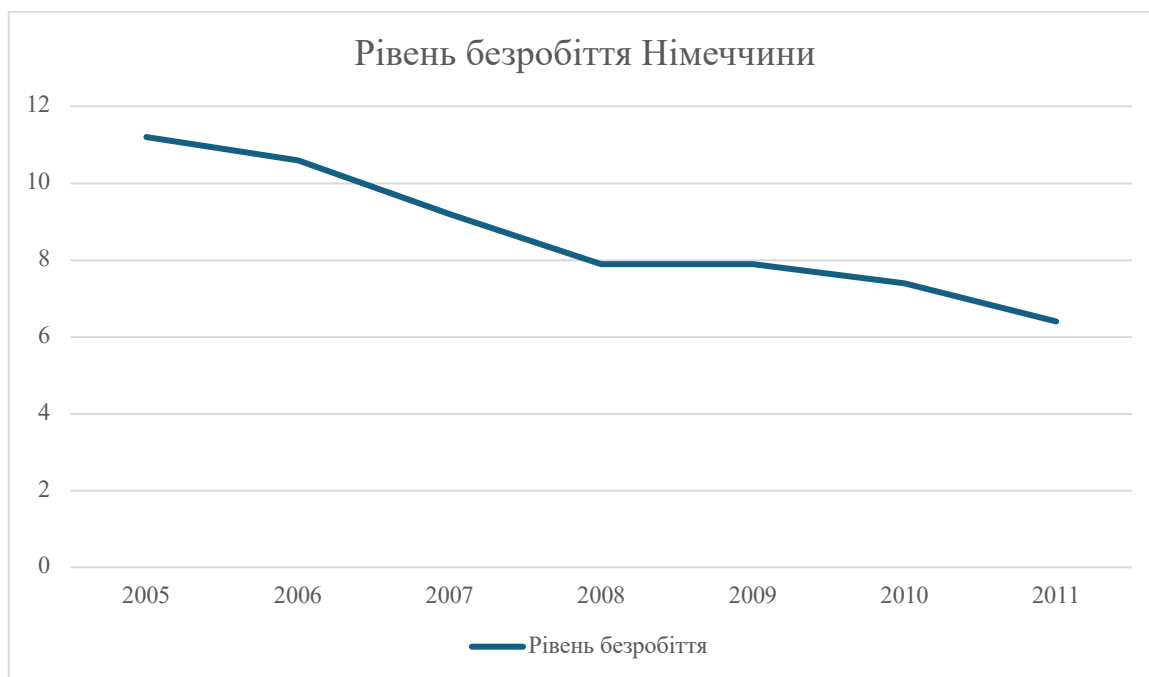
Глобальна фінансова криза суттєво вплинула на економіку Німеччини. У 2008 році ВВП Німеччини продовжив зростати до \$3.75 трильйони, але темпи зростання значно знизилися до 0.96%. У 2009 році відбулося значне падіння: ВВП скоротився до \$3.41 трильйони, а темпи зростання стали негативними, склавши -5.69%. Основні причини цього спаду включають зниження світового попиту на німецькі експортні товари, особливо в автомобільній та машинобудівній галузях. Скорочення інвестицій як з боку іноземних, так і внутрішніх інвесторів. Фінансові труднощі підприємств, що призвели до зниження виробничих потужностей та звільнення працівників. Прикладом є німецька автомобільна промисловість, яка

сильно постраждала через скорочення замовлень з-за кордону. Такі компанії, як Volkswagen, BMW і Daimler, зазнали значних втрат і були змушені скоротити виробництво та робочі місця.

У 2010 році німецька економіка почала відновлюватися. ВВП залишався майже на рівні попереднього року, склавши \$3.4 трильйони, але темпи зростання відновилися до 4.18%. Це відновлення було обумовлене поступовим відновленням світового попиту на німецькі товари. Введенням урядових стимулюючих програм, спрямованих на підтримку економічного зростання та зайнятості. Збільшенням внутрішнього споживання та інвестицій у нові технології та інфраструктуру. Наприклад, програма уряду Німеччини з надання субсидій на покупку нових автомобілів (так звана програма утилізації старих автомобілів) допомогла стимулювати попит на автомобілі та підтримати автомобільну промисловість.

Аналіз показників ВВП та темпів його зростання у Німеччині за період 2005–2010 років показує значний вплив Глобальної фінансової кризи 2007–2008 років на економіку країни. Хоча криза спричинила значне падіння економічної активності у 2009 році, завдяки урядовим заходам та відновленню світового попиту Німеччина змогла швидко відновити економічне зростання. Цей період демонструє важливість ефективних економічних політик та гнучкості в умовах глобальних фінансових викликів.

Дані про рівень безробіття в Німеччині за період з 2005 по 2011 роки відображають значні зміни в економіці країни, зокрема вплив глобальної фінансової кризи та ефективність вжитих заходів для її подолання.

Таблиця 4 — Рівень безробіття Німеччини (2005–2011) [4].

У 2005 році рівень безробіття в Німеччині становив 11.2%, що було одним із найвищих показників за цей період. Причинами такого високого рівня безробіття були структурні проблеми на ринку праці, наслідки об'єднання Німеччини та глобальні економічні тенденції. Протягом наступних років до фінансової кризи економіка Німеччини демонструвала стабільне зростання, що сприяло зниженню рівня безробіття до 10.6% у 2006 році та до 9.2% у 2007 році. Цей період характеризувався економічними реформами, які включали скорочення витрат на соціальні програми та стимулювання створення робочих місць.

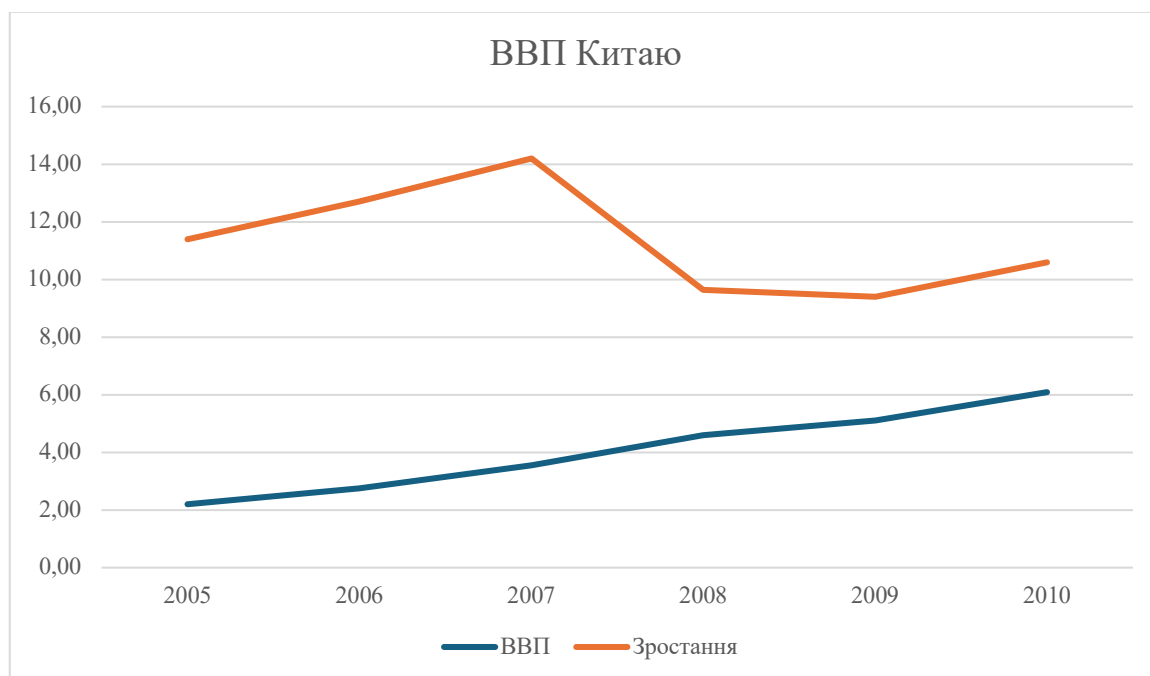
У 2008 році рівень безробіття в Німеччині знизився до 7.9%, що свідчить про продовження позитивних економічних тенденцій, незважаючи на початок глобальної фінансової кризи. У 2009 році рівень безробіття залишився на рівні 7.9%, що можна пояснити стійкістю німецької економіки до зовнішніх шоків. Однією з ключових причин цього була програма короткострокової роботи ("Kurzarbeit"), яка дозволяла компаніям скорочувати робочі години працівників замість звільнень, що допомогло утримати рівень безробіття стабільним.

Післякризовий період з 2010 по 2011 роки відзначився поступовим зниженням рівня безробіття завдяки стабілізації економіки та збільшенню

внутрішнього попиту. У 2010 році рівень безробіття знизився до 7.4%, а в 2011 році до 6.4%. Причинами цього зниження були відновлення економічної активності, успішні урядові програми підтримки ринку праці та збільшення експортних можливостей німецьких компаній.

Таким чином, аналіз даних про рівень безробіття в Німеччині за період з 2005 по 2011 роки показує, що країна змогла ефективно впоратися з викликами глобальної фінансової кризи завдяки структурним реформам, програмам підтримки зайнятості та сильним експортним позиціям. Це дозволило Німеччині стабілізувати ринок праці та знизити рівень безробіття.

Китайська економіка у період 2005–2010 років зазнала значних змін у зв'язку з Глобальною фінансовою кризою 2007–2008 років. Дані про показники ВВП та темпи його зростання за цей період відображають важливі тенденції та реакції китайської економіки на зовнішні шоки. Розглянемо детально зміни в цих показниках, проаналізуємо їх причини та надамо конкретні приклади.

Таблиця 5 — ВВП та його зростання в Китаї (2005–2010) [5,9].

У період 2005–2007 років китайська економіка демонструвала значні темпи зростання ВВП. Валовий внутрішній продукт зріс з \$2.2 трильйони у 2005 році до

\$3.55 трильйони у 2007 році, що відображає високий рівень економічної активності та інвестицій. Темпи зростання ВВП також були високими: 11.4% у 2005 році, 12.7% у 2006 році та 14.2% у 2007 році. Цей період характеризувався інтенсивним економічним розвитком, зокрема за рахунок експортоорієнтованої стратегії, значного притоку іноземних інвестицій та активних інвестицій у промисловість та інфраструктуру. Значний вплив мали реформи, спрямовані на покращення бізнес-клімату, а також стабільний попит на китайські товари на міжнародних ринках.

Глобальна фінансова криза, що почалася в 2007 році, вплинула на економічну активність у всьому світі, включаючи Китай. У 2008 році ВВП Китаю продовжив зростати, досягнувши \$4.59 трильйони, однак темпи зростання сповільнилися до 9.65%. У 2009 році ВВП зріс до \$5.1 трильйони, а темпи зростання ще трохи знизилися до 9.4%. Сповільнення темпів зростання пояснюється декількома факторами, наприклад зменшенням попиту на китайські товари на зовнішніх ринках через економічні труднощі в інших країнах. Зменшенням обсягу іноземних інвестицій, оскільки інвестори стали обережнішими в умовах глобальної невизначеності. Внутрішніми економічними викликами, пов'язаними з перебудовою економічних моделей та адаптацією до нових реалій. Незважаючи на глобальні труднощі, китайський уряд прийняв ряд стимулюючих заходів, щоб підтримати економіку. Зокрема, було впроваджено великий пакет економічних стимулів, спрямований на підтримку інфраструктурних проектів та збільшення державних витрат. Це допомогло зменшити негативні наслідки кризи та підтримати стабільність економічного зростання.

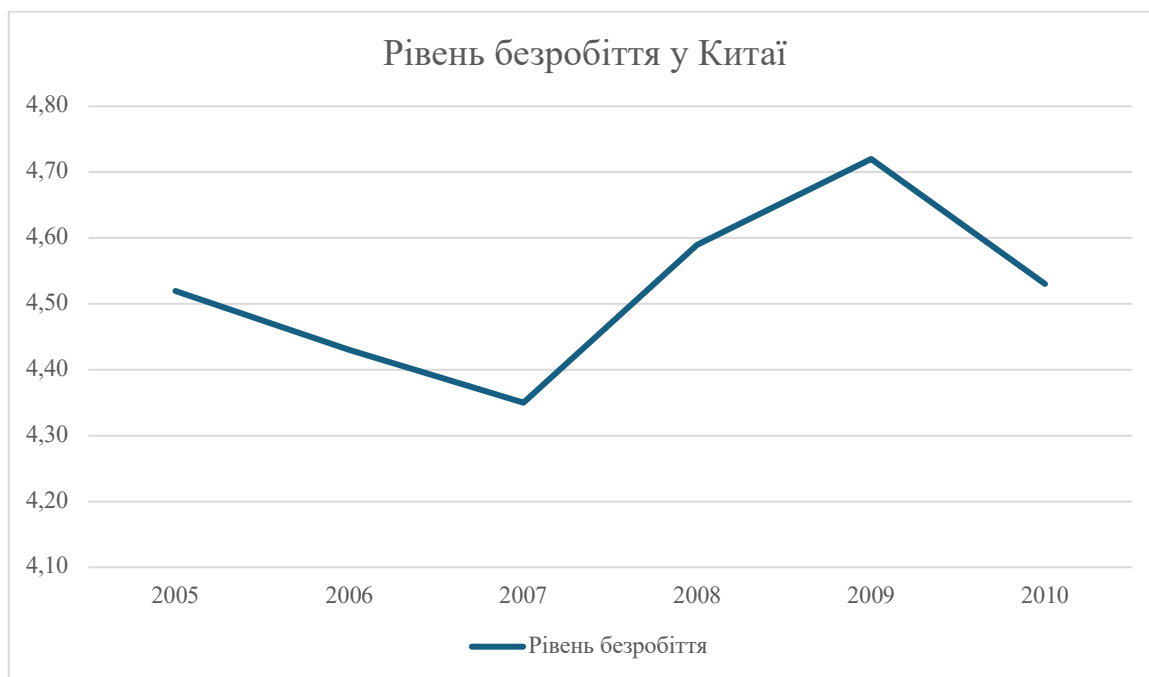
У 2010 році китайська економіка показала відновлення зростання. ВВП зріс до \$6.09 трильйони, а темпи зростання ВВП склали 10.6%. Це відображає відновлення економічної активності та повернення до високих темпів зростання. Відновлення економіки було обумовлене тим що продовженням державної політики стимулювання економічного зростання, включаючи інфраструктурні інвестиції та підтримку промислового виробництва. Відновленням попиту на китайські товари на міжнародних ринках, що сприяло збільшенню експорту. Зростанням

внутрішнього споживання, підкріпленим підвищенням рівня доходів населення та збільшенням державних витрат.

Високі темпи економічного зростання в період 2005-2007 років пояснюються потужним розвитком експорту та промисловості. Китай активно розвивав свої виробничі потужності, збільшував експортні постачання та залучав великі обсяги іноземних інвестицій. Наприклад, компанії на кшталт Foxconn значно розширювали виробничі потужності в Китаї, забезпечуючи зростання робочих місць та економічної активності. Зменшення темпів зростання в 2008-2009 роках було спричинене зменшенням попиту на китайські товари через кризу в розвинутих країнах. Наприклад, зниження замовлень на китайську електроніку та текстиль з боку США та Європи суттєво вплинуло на обсяги експорту. Крім того, глобальне зменшення інвестиційних потоків змусило китайський уряд впроваджувати програми економічного стимулювання. Завдяки ефективній державній політиці та поступовому відновленню світової економіки Китай зміг швидко відновити свої темпи зростання у 2010 році. Приклади включають продовження масштабних інфраструктурних проєктів, таких як будівництво високошвидкісних залізниць, та підтримка внутрішнього споживання через підвищення доходів населення.

Аналіз показників ВВП та темпів його зростання в Китаї за період 2005-2010 років показує, як Глобальна фінансова криза 2007-2008 років вплинула на одну з найбільших економік світу. Хоча криза викликала сповільнення темпів зростання, завдяки ефективним державним заходам Китай зміг швидко відновитися та продовжити свій економічний розвиток. Цей період демонструє важливість гнучкої економічної політики та інвестицій у стабільність економічного середовища в умовах глобальних фінансових турбулентностей.

Рівень безробіття є важливим показником економічного здоров'я країни, і аналіз даних про безробіття в Китаї за період з 2005 по 2010 роки надає цінну інформацію про вплив глобальної фінансової кризи на китайську економіку та її ринок праці.

Таблиця 6 — Рівень безробіття Китаю (2005–2010)

У 2005 році рівень безробіття в Китаї складав 4.52%. У наступні два роки спостерігалось поступове зниження цього показника: у 2006 році він становив 4.43%, а у 2007 році знизився до 4.35%. Цей період перед кризою характеризувався стабільним економічним зростанням, стрімкою індустріалізацією та урбанізацією. Наприклад, зростання внутрішнього споживання та інвестицій в інфраструктуру створювали нові робочі місця. Важливу роль у цьому процесі відіграла державна політика сприяння економічному зростанню, зокрема, через 11-й п'ятирічний план (2006-2010), який акцентував увагу на розвитку нових технологій і збільшенні інвестицій у людський капітал.

Однак у 2008 році, коли глобальна фінансова криза почала впливати на світову економіку, рівень безробіття в Китаї зріс до 4.59%. Це збільшення було спричинене зменшенням зовнішнього попиту на китайські товари, що призвело до скорочення експорту та виробництва. Наприклад, експортні замовлення знизилися на 17.5% у першому кварталі 2009 року. Внаслідок цього багато підприємств, особливо у експортно-орієнтованих галузях, таких як виробництво електроніки та текстилю, були змушені скорочувати робочі місця. Відомий випадок - закриття компанії "Tai Kuen Textiles", що залишило без роботи понад 20,000 працівників.

У 2009 році рівень безробіття в Китаї підвищився до 4.72%, що стало наслідком подальшого спаду економічної активності у світі. Однак уряд Китаю оперативно відреагував на кризу, запровадивши масштабний стимулюючий пакет заходів на суму \$586 мільярдів, спрямований на підтримку внутрішнього попиту, розвиток інфраструктури та створення нових робочих місць. Цей пакет включав будівництво доріг, залізниць, аеропортів і модернізацію сільських районів. Наприклад, будівництво швидкісної залізничної лінії між Пекіном і Шанхаєм, яке не тільки створило тисячі робочих місць, але й значно покращило транспортну інфраструктуру країни.

У 2010 році рівень безробіття знизився до 4.53%, що свідчить про поступове відновлення економіки після кризи. Це зниження було спричинене ефективністю урядових стимулюючих програм, зростанням внутрішнього споживання та відновленням експорту. Наприклад, завдяки програмам підтримки малого і середнього бізнесу, таких як податкові пільги та субсидії, багато підприємств змогли відновити виробництво та найняти нових працівників. Додатково, активна державна політика сприяння зайнятості, включаючи програми перепідготовки робітників, відіграли важливу роль у зниженні безробіття. Програма перепідготовки працівників у провінції Гуандун, де розташовано багато виробничих підприємств, забезпечила навчання новим навичкам для більш ніж 1 мільйона працівників, допомагаючи їм знайти нову роботу.

Отже, аналіз даних про рівень безробіття в Китаї за період з 2005 по 2010 роки показує, що країна змогла ефективно реагувати на виклики глобальної фінансової кризи завдяки своєчасним урядовим заходам, спрямованим на підтримку економіки та ринку праці. Китайська економіка продемонструвала високу стійкість, швидко відновивши стабільне зростання і знизивши рівень безробіття навіть у складні періоди [15].

2.2. Підходи до попередження світових фінансових криз та зменшення їх наслідків

У попередньому розділі цього дослідження розглядалися позиції США, Німеччини та Китаю у світовій фінансовій кризі 2007–2008 років та заходи, вжиті для подолання її наслідків. У цьому розділі аналізуються кроки, вжиті цими країнами для запобігання подібним кризам у майбутньому.

На основі досвіду та контрзаходів США, Німеччини та Китаю також формуються рекомендації для інших країн. Розгляд цих аспектів допоможе зрозуміти ефективні способи запобігання фінансовим кризам і забезпечення майбутньої глобальної економічної стабільності.

Після світової фінансової кризи 2007-2008 років уряд США запровадив низку заходів і реформ, щоб запобігти подібним кризам у майбутньому. Одним із найважливіших кроків стало прийняття Закону Додда-Френка про реформу Уолл-стріт і захист прав споживачів у 2010 році. Цей закон створив нові регуляторні органи, такі як Бюро захисту прав споживачів (CFPB) і Рада з нагляду за фінансовою стабільністю (FSOC).

CFPB було створено для захисту споживачів від недобросовісних дій фінансових установ і регулює всі типи фінансових продуктів, включаючи іпотеку, кредитні картки та студентські позики. З іншого боку, FSOC було створено для виявлення та зменшення системних ризиків у фінансовій системі та має повноваження вживати заходів проти фінансових установ, які вважаються системно важливими. Закон також запровадив нові правила для ринків деривативів і зобов'язав забезпечити прозорість і нагляд за позабіржовою торгівлею деривативами.

Ці правила контролювали Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC) і Комісія з цінних паперів і бірж (SEC). Крім того, були прийняті стандарти капіталізації та ліквідності, що відповідають вимогам Базеля III, які посилюють вимоги банків до капіталу, ліквідності та управління ризиками. Ключовим елементом Закону Додда-Франка було так зване правило Волкера, яке забороняло

банкам здійснювати спекулятивні операції з власними коштами та обмежувало інвестиції в хедж-фонди та фонди прямих інвестицій.

Іншим важливим кроком стало запровадження іпотечних правил, зокрема так званих «Кваліфікованих іпотечних правил» (QM Regulations), встановлених CFPB. Це правило встановлює вимогу, згідно з якою іпотечна позика повинна бути «кваліфікованою», щоб гарантувати, що позичальник може погасити позику. Вимоги включають обмеження на відношення боргу до доходу та заборону на певні іпотечні продукти з високим ризиком.

Стандарти фінансової звітності також були посилені, щоб інвестори та регулятори були краще поінформовані про фінансовий стан банків і фінансових установ. Наприклад, для підвищення прозорості фінансової системи були запроваджені вимоги до консолідованої звітності. Було запроваджено нові стандарти управління ризиками для посилення управління ризиками та корпоративного управління, зокрема через діяльність FSOC.

Вимоги до фінансових установ включають впровадження більш суворих стандартів управління ризиками, включаючи регулярні стрес-тести для оцінки їх стійкості до економічних потрясінь. Федеральна корпорація страхування вкладів (FDIC) збільшила ліміт страхування депозитів зі 100 000 доларів США до 250 000 доларів США, щоб захистити вкладників і підвищити довіру до банківської системи.

Метою цього заходу було зниження ризиків для вкладників та підвищення стабільності банківської системи. Міжнародне співробітництво також відіграло важливу роль у реформуванні фінансової системи. Сполучені Штати брали активну участь у встановленні міжнародних стандартів фінансового регулювання через такі організації, як G20 і Базельський комітет з банківського нагляду.

Це включає розробку та впровадження Базеля III, який підвищує глобальні стандарти банківської капіталізації та ліквідності. Іншим важливим кроком є запровадження зобов'язання для великих банків розробляти плани «заповіту життя» для впорядкованого вирішення проблем неплатоспроможності, таким чином уникаючи потреби в державній допомозі.

Це допомагає зменшити ризик, який великі системно важливі банки становлять для фінансової системи. Нарешті, через CFPB та інші регуляторні органи також були започатковані освітні програми для підвищення фінансової грамотності населення. Мета цих програм — допомогти споживачам краще зрозуміти фінансові продукти та приймати обґрунтовані рішення.

Ці заходи та реформи були спрямовані на створення більш стабільної та прозорої фінансової системи, яка могла б ефективно протистояти майбутнім економічним потрясінням та зменшити ризик повторення фінансової кризи.

Після світової фінансової кризи 2007-2008 рр влада Китаю вжила ряд заходів для зміцнення економічної стабільності, зниження ризиків фінансової системи та запобігання майбутнім кризам. Одним із таких заходів стало створення у 2017 році Комісії з фінансової стабільності та розвитку (FSDC). Цей комітет координує фінансову політику та нагляд між різними регуляторними органами, такими як Народний банк Китаю (PBOC), Комісія з регулювання банківської та страхової діяльності (CBIRC) і Комісія з цінних паперів і бірж (CSRC).

Завданнями FSDC є моніторинг системних ризиків, розробка стратегій запобігання фінансовим кризам і підвищення прозорості фінансових ринків. У банківському секторі було проведено значні реформи, головними завданнями яких були зменшення частки проблемних кредитів та посилення стандартів кредитування. Банкам необхідно було підвищити вимоги до капіталу, щоб забезпечити стабільність і стійкість до фінансових потрясінь.

Уряд також активно працює над припиненням тіньової банківської діяльності шляхом запровадження жорсткіших вимог до фінансових продуктів, що випускаються нефінансовими установами, та підвищення прозорості фінансових операцій. У сфері грошово-кредитної політики вживалися заходи щодо поступової лібералізації валютного ринку.

Китай перейшов від фіксованого обмінного курсу до більш гнучкого обмінного курсу, який відображає ринкові умови. Важливою подією стало додавання юаня до кошика резервної валюти МВФ у 2016 році, що зміцнило його статус міжнародної резервної валюти. Щоб стимулювати внутрішнє споживання,

влада Китаю збільшила соціальні гарантії та пенсії та підвищила мінімальну зарплату.

Інвестиції в соціальну інфраструктуру, таку як освіта та охорона здоров'я, також повинні підтримувати внутрішнє споживання. У той же час уряд здійснив економічні структурні реформи, щоб зосередити економіку на послугах та інноваціях. Важливими аспектами цієї політики є підтримка високотехнологічних галузей, таких як інформаційні технології, біотехнології та зелена енергетика, а також модернізація та підвищення ефективності державних підприємств (ДП).

Важливим напрямком був і розвиток фінансових ринків. Створення фондових бірж у Шанхаї та Шеньчжені допомогло залучити інвестиції, а підвищення прозорості та ліквідності на ринку облігацій допомогло залучити довгострокові інвестиції. Водночас було запроваджено обмеження на запозичення органів місцевого самоврядування та управління фіскальним боргом, що сприяло зниженню боргового ризику.

Ініціатива «Один пояс, один шлях» (OBOR) стала важливою ініціативою для розширення економічного співробітництва та інвестицій у країнах Євразії, Африки та інших регіонів. Інвестиції в інфраструктуру, таку як транспортні коридори, порти та залізниці, сприяють економічній інтеграції та диверсифікації ризиків. Таким чином, Китай вживатиме широкий спектр заходів для запобігання майбутнім фінансовим кризам, включаючи посилення фінансових правил, регулювання тіньового банківського бізнесу, реформування валютного ринку, стимулювання внутрішнього споживання, структурну реформу економіки, покращення фінансової інфраструктури та управління боргом. Ці заходи допомогли зміцнити фінансову стабільність країни, зробити економіку більш стійкою до зовнішніх шоків та забезпечити стабільне економічне зростання.

Після світової фінансової кризи 2007–2008 рр влада Німеччини зробила ряд кроків для зміцнення фінансової стабільності та запобігання майбутнім кризам. Однією з ключових ініціатив було посилення банківського регулювання. Німеччина створила Федеральний орган фінансового нагляду (BaFin) у 2009 році з розширеними повноваженнями щодо нагляду за фінансовими установами та

ринками. Ця інституція є центральною інституцією із запобігання системним ризикам та забезпечення стабільності фінансової системи. Значну увагу було приділено реформуванню банківського сектору.

Німеччина запровадила жорсткіші вимоги до капіталу банків, щоб зробити їх більш стійкими до фінансових потрясінь. Від банків вимагалось збільшити капітал і зменшити залежність від короткострокового фінансування, тим самим зменшивши свою вразливість до кризових ситуацій. Наприклад, два найбільші банки країни Deutsche Bank і Commerzbank значно посилили буфери капіталу у відповідь на нові вимоги регулювання. Німеччина також посилює боротьбу з тіньовими банками.

Уряд запровадив нові правила, які вимагають від фінансових установ працювати більш прозоро та бути підзвітними. Ці заходи допомогли виявити та управляти ризиковими фінансовими інструментами, які не підлягали традиційному нагляду. Зокрема, реформи регулювання деривативів зробили обов'язковим проведення розрахунків за всіма такими контрактами через центральні розрахункові палати, що значно підвищило прозорість ринку. Крім того, Німеччина запровадила програму підтримки проблемних банків під час кризи.

Спеціальний фонд стабілізації фінансового ринку (SoFFin) був створений для підтримки банків шляхом надання капітальних і боргових гарантій. Наприклад, у 2009 році федеральний уряд надав значну фінансову підтримку Commerzbank, допомогвши стабілізувати банк і запобігти його банкрутству. У відповідь на європейську боргову кризу, яка послідувала за світовою фінансовою кризою, Німеччина спільно ініціювала створення Європейського стабілізаційного механізму (ESM) у 2012 році.

Цей механізм надав додатковий інструмент для підтримки фінансової стабільності в євроні шляхом надання фінансової підтримки державам-членам для вирішення проблем боргового тягаря та економічних дисбалансів. Крім того, Німеччина активно сприяла зміцненню фінансової інтеграції в Європейському Союзі та підтримувала зусилля зі створення банківського союзу та союзу капіталу. Ці заходи допомогли підвищити стабільність у євроні та зменшити ризик подібних криз у майбутньому.

Іншою важливою німецькою ініціативою стала підтримка реформ у сферах фінансової грамотності та освіти. Уряд активно розробляв програми та проекти з підвищення фінансової грамотності населення. Наприклад, ініціатива «Школи та гроші» була створена, щоб включити фінансову грамотність у шкільні програми та допомогти молодим людям зрозуміти та керувати своїми особистими фінансами в майбутньому. Крім того, Німеччина активно сприяє міжнародній співпраці у сфері фінансової стабільності через свою участь у міжнародних фінансових установах, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Ініціативна група фінансової стабільності (FSB). Це дозволило Німеччині зробити важливий внесок у розвиток міжнародних стандартів фінансового регулювання та створення міжнародних механізмів для боротьби з фінансовими кризами. Загалом заходи, вжиті німецькою владою після світової фінансової кризи, були спрямовані на зміцнення фінансової системи, підвищення її стійкості до економічних потрясінь та забезпечення стабільного економічного розвитку всередині країни та за кордоном.

Після аналізу заходів, які були зроблені США, Китаєм і Німеччиною для запобігання та попередження фінансових криз у майбутньому, можна виділити декілька ключових аспектів.

США вжили комплекс заходів, серед яких були реформи фінансового регулювання, зокрема закон Додда-Франка, який забезпечив створення нових регуляторних органів, уведення стандартів капіталізації та ліквідності за стандартами Базель III, а також заборона на спекулятивну торгівлю за правилом Волкера. Крім того, були прийняті заходи щодо підвищення прозорості, контролю над ризиками та розвитку фінансової грамотності. Для інших країн важливо навчитися від США впроваджувати строгі стандарти фінансового регулювання та нагляду, спрямовані на підвищення прозорості та стійкості фінансової системи.

Китай активно займався зміцненням фінансової стабільності шляхом посилення фінансового нагляду, контролю за тіньовою банківською діяльністю та реформ валютного ринку. Важливим аспектом була також підтримка внутрішнього споживання та стимулювання економічного розвитку через інвестиції в інфраструктуру та інновації. Інші країни можуть взяти на замітку зусилля Китаю

щодо підтримки внутрішнього споживання та розвитку інфраструктури як спосіб підвищення стійкості економіки.

Німеччина також активно працювала над підвищенням фінансової стабільності, впроваджуючи комплексні заходи у сфері фінансового регулювання, підтримки фінансової грамотності та міжнародного співробітництва. Її ініціативи з розвитку програм фінансової грамотності можуть бути корисним прикладом для інших країн, а також співробітництво в міжнародному форматі дозволило впроваджувати глобальні стандарти та механізми фінансової стабільності.

Зважаючи на досвід США, Китаю та Німеччини, які успішно впровадили заходи для запобігання та попередження фінансових криз у майбутньому, можна надати деякі рекомендації для інших країн.

Важливим етапом у попередженні фінансових криз у майбутньому є заходи з фінансового регулювання та нагляду, що можуть проявлятися у встановленні строгих стандартів капіталізації та ліквідності для банків та фінансових установ згідно з міжнародними нормами, такими як Базель III. Сюди ж можна віднести й створення незалежних регуляторних органів з повноваженнями нагляду та регулювання фінансового сектору для забезпечення ефективного контролю та вчасного реагування на ризики.

Підтримка внутрішнього споживання та розвитку інфраструктури, а саме інвестування у соціальну інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я для підвищення рівня життя та сприяння внутрішньому споживанню, та стимулювання інвестицій у розвиток транспортних мереж, енергетики та інших галузей, що сприяють економічному зростанню.

Розвиток програм фінансової грамотності також є дуже суттєвим кроком на шляху попередження фінансових криз. До нього можна віднести впровадження освітніх програм та курсів з фінансової грамотності у школах та вищих навчальних закладах для підвищення фінансової свідомості населення. Проведення кампаній зі збільшення обізнаності громадськості щодо фінансових послуг та ризиків.

Міжнародне співробітництво та стандартизація, що може проявлятися в активній участі у міжнародних організаціях та ініціативах, спрямованих на

розвиток глобальних стандартів фінансового регулювання та спільних механізмів контролю та обміні досвідом та кращими практиками з іншими країнами для забезпечення ефективного реагування на виклики та загрози фінансової стабільності.

Ці рекомендації мають на меті забезпечити стабільність та стійкість фінансової системи країни, попереджуючи можливі фінансові кризи та сприяючи сталому економічному зростанню.

ВИСНОВОК

Дипломна робота присвячена дослідженню міжнародних фінансових криз, їх впливу на світову економіку, заходам боротьби з ними та методами їх попередження. Фінансові кризи існують з давніх часів, приймаючи різні форми та причини. Історичні приклади, такі як Велика депресія 1930-х років і криза 2008 року, демонструють крихкість світової економіки. Фінансові кризи мають значний вплив на економічну безпеку, соціальний розвиток і стабільність націй. Розуміння їх природи, причин і наслідків є важливим для запобігання кризам та мінімізації їх негативних ефектів. Об'єктом дослідження є світова фінансова криза, а предметом — види та причини фінансових криз, індикатори, заходи запобігання та реагування. Всебічний аналіз глобальних фінансових криз, визначення їх природи, причин і наслідків, а також розробка ефективних стратегій запобігання та управління ними. Аналіз видів і причин фінансових криз, кореляція з економічними показниками, розробка заходів запобігання та реагування на кризи. Вступ містить огляд теоретичних основ, аналіз історичних випадків, економічної теорії, прогнозних моделей і ефективності протидії кризам. Отримані результати мають практичне значення для розробки стратегій управління економічною стабільністю, запобігання фінансовим кризам і підвищення рівня фінансового регулювання.

У цьому дослідженні розглядалися позиції США, Німеччини та Китаю у світовій фінансовій кризі 2007–2008 рр та заходи, вжиті для подолання її наслідків. На основі досвіду та заходів цих країн будуть розроблені рекомендації для інших країн. Також були детально розглянуті теоретичні засади міжнародних фінансових криз, найголовніших макроекономічних показників та впливу криз та світову економіку.

Після глобальної фінансової кризи 2007–2008 рр уряд США запровадив низку стратегій і реформ, щоб запобігти подібним кризам у майбутньому, включаючи прийняття Закону Додда-Френка та створення та впровадження нових регуляторних органів, таких як CFPB. Суворі правила FSOC для ринків деривативів. Було посилено стандарти капіталізації та ліквідності, а також

запроваджено нові стандарти фінансової звітності та управління ризиками, що сприяло більшій прозорості фінансової системи. Сполучені Штати також активно встановлюють міжнародні стандарти фінансового регулювання через такі організації, як G20 і Базельський комітет з банківського нагляду, і започаткували освітні програми для підвищення фінансової грамотності своїх громадян.

Після кризи китайська влада вжила низку заходів для зміцнення економічної стабільності та зниження ризиків для фінансової системи. Комісія з фінансової стабільності та розвитку (FSDC) була створена для координації фінансової політики та нагляду між різними регуляторними органами. У банківському секторі було здійснено реформи для зменшення частки проблемних кредитів та посилення стандартів кредитування. Уряд активно працював над викоріненням тіньового банкінгу шляхом запровадження жорсткіших вимог до фінансових продуктів, що випускаються нефінансовими установами, та підвищення прозорості фінансових операцій. Крім того, Китай запровадив заходи щодо розширення внутрішнього споживання, структурної реформи економіки, покращення фінансової інфраструктури та управління боргом.

Влада Німеччини також вжила низку заходів після кризи, щоб зміцнити фінансову стабільність і запобігти майбутнім кризам, включаючи посилення банківського регулювання. Ці заходи та реформи спрямовані на створення більш стабільної та прозорої фінансової системи, яка зможе ефективно протистояти майбутнім економічним потрясінням і зменшити ризик повторення фінансової кризи.

Досвід США, Німеччини та Китаю може слугувати прикладом для інших країн у розробці стратегій попередження фінансових криз і забезпечення глобальної економічної стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Explore - Data Commons. Home - Data Commons. URL: https://datacommons.org/explore/#client=ui_query&p=country/DEU&t=dc/topic/GDP&q=gdp+usa (date of access: 29.05.2024).
2. United States Unemployment Rate. TRADING ECONOMICS | 20 million INDICATORS FROM 196 COUNTRIES. URL: <https://tradingeconomics.com/united-states/unemployment-rate> (date of access: 29.05.2024).
3. Explore - Data Commons. Home - Data Commons. URL: https://datacommons.org/explore/#client=ui_related_place&p=country/DEU&t=dc/topic/GDP (date of access: 29.05.2024).
4. Unemployment rate in Germany 2023 | Statista. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/227005/unemployment-rate-in-germany/#:~:text=The%20average%20unemployment%20rate%20was,unemployment%20has%20generally%20been%20declining> (date of access: 29.05.2024).
5. Explore - Data Commons. ▶ Short URL service | Surli - FREE Short Links. URL: <http://surl.li/uaszj> (date of access: 29.05.2024).
6. China Unemployment Rate 1960-2024. Macrotrends | The Long Term Perspective on Markets. URL: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/CHN/china/unemployment-rate#:~:text=China%20unemployment%20rate%20for%202022,a%200.25%%20increase%20from%202018> (date of access: 29.05.2024).
7. Contributors to Wikimedia projects. List of countries by real GDP growth rate - Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_real_GDP_growth_rate (date of access: 29.05.2024).
8. World Bank Open Data. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=DE> (date of access: 29.05.2024).

9. World Bank Open Data. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CN> (date of access: 29.05.2024).

10. GDP and spending - Gross domestic product (GDP) - OECD Data. theOECD. URL: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm> (date of access: 29.05.2024).

11. Unemployment - Unemployment rate - OECD Data. theOECD. URL: <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm> (date of access: 29.05.2024).

12. Kenton W. Financial Crisis: Definition, Causes, and Examples. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-crisis.asp> (date of access: 29.05.2024).

13. Contributors to Wikimedia projects. 2007–2008 financial crisis - Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/2007–2008_financial_crisis (date of access: 29.05.2024).

14. Fernando J. Gross Domestic Product (GDP) Formula and How to Use It. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/g/gdp.asp#:~:text=The%20GDP%20growth%20rate%20compares,fast%20an%20economy%20is%20growing> (date of access: 29.05.2024).

15. Economic Growth. Our World in Data. URL: <https://ourworldindata.org/economic-growth> (date of access: 29.05.2024).